

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	20 juni 2024
Voorstelnummer	D748991
Datum raadsvoorstel	2 mei 2024
Portefeuillehouder(s)	Marco Wieseahn
Commissie	Algemene Raadscommissie (ARC)
Datum commissie	13 juni 2024
Soort agendering	Besluitvorming
Agendapunt	Visie Toerisme en Recreatie regio Alkmaar 2035
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Miriam Hempen
Datum B&W besluit	21 mei 2024
Bijlagen:	3

Onderwerp : **Onderwerp**
Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035

Voorgesteld besluit

1. De visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035 vast te stellen.

Geheimhouding

Geheimhouding ☒ Ja ☐ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De toeristisch recreatieve visie "Regio Alkmaar: Parel aan Zee 2025" nadert het einde van de looptijd. Na een decennium van waardevolle samenwerking binnen de regio, hebben we in regionaal verband een vernieuwde visie op Toerisme en Recreatie voor de regio Alkmaar opgesteld. De afgelopen jaren zijn er nieuwe maatschappelijke trends en ontwikkelingen ontstaan, zoals een toename van binnenlands toerisme en recreatie en een veranderende vraag. Dit alles zorgt ervoor dat een nieuwe visie op toerisme en recreatie niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk is. De eerdere focus op het verhogen van bezoekersaantallen heeft plaatsgemaakt voor een nieuwe benadering met als doel toeristen en recreanten beter over de regio en het jaar te verspreiden. Het doel van de vernieuwde visie op Toerisme en Recreatie is om de sector in de Regio Alkmaar ook na 2024 te versterken én om integraal te werken met andere beleidsvelden waardoor toerisme- en recreatiesector bijdraagt aan de brede welvaart van de regio.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

- De voorliggende visie is een actualisatie van de regionale toeristisch-recreatieve visie uit 2015, namelijk "Regio Alkmaar: Parel aan Zee 2025".
- De regionale visie is een lokale doorvertaling van het provinciaal beleid en het landelijke Perspectief 2030 (NBTC 2018) en de hierbij horende centrale strategie, namelijk bestemmingsmanagement, waarbij er aandacht is voor brede welvaart.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

- **De huidige visie voor toerisme en recreatie is niet meer actueel.** Het in 2015 vastgestelde document "Regio Alkmaar: Parel aan Zee 2025" is bijna verlopen. In de nieuwe visie is rekening gehouden met relevante ontwikkelingen in beleid, de markt en de regio.
- **De nieuwe visie betreft thema's van deze tijd en is integraal van opzet.** De voorliggende visie geeft een analyse van de sector, zet de opgaven uiteen, schetst de kaders en visie voor toerisme en recreatie in Regio Alkmaar met droombeelden. Hierbij is een integrale opzet gehanteerd vanuit een brede welvaartsbenadering. De ca. 307.000 inwoners van Regio Alkmaar genieten van een goede levenskwaliteit, mede dankzij hoogstaande publieke voorzieningen en een actieve gemeenschap die trots is op haar unieke regionale karakter. Het bezoeken van Regio Alkmaar is namelijk net als het opentrekken van een schatkist, het zit vol met (cultuurhistorische) verhalen. De vernieuwde visie streeft ernaar om met behulp van toerisme en recreatie de levenskwaliteit te versterken, waarbij economische groei gestimuleerd wordt en natuur en cultuur behouden blijft.
- **Er is behoefte aan spreiding van bezoekers in zowel ruimte als tijd.** Uit het participatietraject blijkt dat toerisme en recreatie de leefbaarheid op sommige lokale plekken in de regio onder druk zet, vooral in het hoogseizoen. Dit is met name gericht op parkeren, verkeer, afval en geluidsoverlast. Daarom gaat de visie in op brede welvaart waaronder het creëren van balans tussen leefbaarheid, economie en natuur. De spreiding van toeristen en recreanten in ruimte en tijd draagt hieraan bij. Doordat er samen wordt gewerkt in regioverband kan het probleem van de ene gemeente een kans bieden voor de andere gemeenten.
- **De visie versterkt kansen voor leefbaarheid, economie en natuur.** Omdat de focus in deze visie ligt op de spreiding van bezoekers en regiobewoners in ruimte en tijd, ontstaan er kansen voor gemeente Bergen voor een gebalanceerde constante stroom van bezoekers. Dit komt de leefbaarheid in de dorpen, de economie en de bescherming van de natuur ten goede.
- **Regionale samenwerking is van belang.** Bezoekers en bewoners blijven niet binnen één gemeente, daarom is regionale samenwerking essentieel en willen we hier de komende jaren weer gezamenlijk op inzetten. Door samen te werken in regioverband kunnen ook lokale problemen worden opgelost. Bezoekersstromen worden beter verspreid over verschillende gebieden, wat overbelasting in populaire gebieden vermindert en de economische voordelen naar minder bezochte gebieden groeit. Ook kunnen de gemeenten effectievere en verrijkende marketingcampagnes voeren die een breder publiek aanspreken dan individuele gemeenten, waardoor het imago van de regio als geheel, maar ook die van de individuele gemeenten, wordt verbeterd. Daarnaast willen we ook de samenwerking optimaliseren met de buurregio's o.a. West-Friesland, Noordkop, Zaanstreek-Waterland.
- **Inzetten op sector overstijgende samenwerking.** Vanuit deze visie worden onderwerpen zowel lokaal als regionaal geagendeerd bij andere beleidsvelden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het verbeteren van OV-verbindingen (mobiliteit), versterken en verrijken van cultureel erfgoed, samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt, optimaliseren detailhandel en horeca en aandacht voor duurzaamheid en inclusiviteit. Dit komt ook de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van gemeente

Bergen ten goede. Voor gemeente Bergen betekent dit dat de strandnota (2025), de horecanota (2025) en een heldere geactualiseerde hotelvisie niet alleen beleidsdocumenten op zich zijn, maar afgeleiden zijn van deze bredere visie op toerisme en recreatie in Regio Alkmaar. Ook is het van belang om de elementen over mobiliteit, waaronder bereikbaarheid, openbaar vervoer en parkeren, terug te laten komen in de nog op te stellen mobiliteitsvisie. Op deze manier zorgen we voor wederzijdse samenhang en synergie tussen dagelijks en toeristisch-recreatieve mobiliteit.

- **Er wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld nadat de visie is vastgesteld.** Hierin komt o.a. aandacht voor het verbinden en het vermarkten van het toeristisch-recreatief product door middel van themaverhalen en een krachtige gebiedsnaam. Na het vaststellen van de visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025 – 2027 wordt een meerjarenuitvoeringsprogramma opgesteld. Hierin wordt duidelijk waar komende jaren de prioriteiten liggen en wat gerealiseerd kan worden binnen de bestaande budgetten en capaciteit. Dit uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door het college.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Een alternatief is om de visie op toerisme en recreatie niet te actualiseren. Dit zou echter betekenen dat we aanzienlijk minder grip krijgen op de ontwikkelingen binnen deze vitale sector. Zonder duidelijke kaders zouden we elk nieuw initiatief ad hoc moeten evalueren, wat de efficiëntie en effectiviteit van het beleid zou ondermijnen. Het ontbreken van een duidelijke visie en bijbehorende acties, die inspelen op de trends en ontwikkelingen in de regio Alkmaar, kan leiden tot een verzwakking van de gehele sector. Dit is een onwenselijke situatie, aangezien er juist veel kansen voorhanden zijn die onze gemeente samen met de regio kan aangrijpen om toerisme en recreatie met een eigen, lokale invulling verder te ontwikkelen.

Indien uw raad er voor kiest geen nieuwe visie vast te stellen, staan we voor de uitdaging dat we niet alleen minder duidelijke richting kunnen geven aan ons beleid, maar ook waardevolle kansen laten liggen. Het streven naar spreiding van toeristen en recreanten in zowel ruimte als tijd – een belangrijk doel voor onze regio – wordt dan aanzienlijk moeilijker te realiseren. Ongecontroleerde groei van toerisme en recreatie kan namelijk leiden tot druk op lokale voorzieningen, natuur en infrastructuur.

Bovendien kunnen we zonder de extra inkomsten die toerisme en recreatie potentieel kunnen genereren, de ontwikkeling en het behoud van onze natuur en ons cultuurhistorisch erfgoed in gevaar zien komen. Dit zou een gemiste kans zijn voor de versterking en verrijking van ons lokale erfgoed, dat zowel voor inwoners als bezoekers van grote waarde is. Ook kan de kwaliteit en het aanbod van de voorzieningen achterblijven bij de behoeften en verwachtingen van zowel bewoners als bezoekers. Het niet actualiseren van een nieuwe visie brengt dus aanzienlijke risico's met zich mee voor de sociaal-maatschappelijke, economische en culturele toekomst van onze regio.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De visie Toerisme en Recreatie is in regionaal verband opgesteld met de zes gemeenten in Regio Alkmaar: Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest. Gezamenlijk willen de zes gemeenten Regio Alkmaar verder ontwikkelen op het gebied van toerisme en recreatie. Betere verspreiding van toeristen en recreanten over tijd en ruimte en meer bestedingen komen de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de gehele regio ten goede. Om dit te bereiken is er voor een lange periode een stevige ambitie en inzet vanuit de gemeenten, ondernemers en betrokken organisaties nodig. De uitdagingen van de ene gemeente is een kans voor een andere gemeente.

Bergen wordt vooral tijdens het hoogseizoen geconfronteerd met uitdagingen op het gebied van mobiliteit, druk op de natuur, seizoenswerk en de leefbaarheid voor de lokale bevolking. Door bezoekers te stimuleren Regio Alkmaar breder te verkennen, kunnen minder bekende gebieden en routes meer aandacht krijgen. Dit verlicht niet alleen de druk op populaire locaties zoals Bergen, Schoorl en Egmond, maar verbetert ook de algehele ervaring voor bezoekers. Door de stroom van bezoekers meer over de seizoenen te spreiden, is het mogelijk om meer permanente banen te creëren en zorgt voor een betere balans in reuring gedurende het hele jaar. Dit komt zowel de leefbaarheid van de bewoners als de bescherming van de natuur ten goede. Door samen te werken met de gemeenten in Regio Alkmaar, kan deze visie in de toekomst werkelijkheid worden.

RISICO'S

Voor het realiseren van de doelstellingen in deze visie zijn we afhankelijk van andere partijen uit de toerisme- en recreatiesector. Wanneer zij geen stimulans zien om meer met elkaar samen te werken of af te zien van investeringen, dan kunnen de ambities en doelen uit deze visie mogelijk niet of slechts gedeeltelijk gehaald worden. De gemeenten onderhouden echter nauw contact met de sector en werken actief samen om de visie te realiseren.

In de visie wordt een droombeeld geschetst voor 2035. Het realiseren van het totale droombeeld vraagt meer budget en capaciteit dan er momenteel beschikbaar is. Er moeten dus keuzes gemaakt worden. Na vaststelling van de visie wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de komende jaren, waar de activiteiten worden geprioriteerd en gefaseerd op basis van de huidige middelen en capaciteit. Daarnaast wordt ook gekeken naar efficiënte oplossingen, zoals het regionaal delen van uitvoeringscapaciteit en het samen inhuren van uitvoeringscapaciteit. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden voor cofinanciering vanuit de sector, fondsen, provincie etc.

FINANCIËN

Voor de uitvoering van de visie is de bestaande begroting het uitgangspunt, waardoor er geen begrotingswijziging nodig is. Er wordt uitgegaan van de huidige jaarlijkse bijdragen aan het Regionale Actieplan Recreatie en Toerisme, de Taskforce Verblijfsrecreatie en de voormalige bijdragen aan de destinationmarketingorganisatie Holland boven Amsterdam. Indien er in de toekomst toch extra middelen nodig zijn voor de uitvoering van de visie of voor bepaalde projecten, dan wordt er op dat moment opnieuw naar de budgetten gekeken.

DUURZAAMHEID

We streven naar een duurzame toerisme- en recreatiesector. Dit is een belangrijk onderdeel in de visie. De sector heeft een rol om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen in onze gemeente en de regio en de bewustwording van inwoners en bezoekers.

PARTICIPATIE

Bij het opstellen van deze visie is een uitgebreid participatietraject doorlopen, met inbreng van uitvoeringpartners, ondernemers en inwoners. De diversiteit aan perspectieven hebben er toe geleid dat de visie is verrijkt. In de bijlage staat een uitgebreid verslag van het participatieproces.

- Er is een **bewonersenquête** verspreid via onze online- en offline kanalen. Uit deze enquête kwam naar voren dat de bewoners trots zijn op Regio Alkmaar en ook de voordelen inzien van toerisme en recreatie op hun woonomgeving. Er is wel aangegeven dat op sommige plekken drukte en/of nadelen worden ervaren van toeristen en recreanten. Deze input is meegenomen in de visie waarbij spreiding in ruimte en tijd een mogelijke oplossing is om de drukte en haar nadelen in het ene gebied te beperken en het andere gebied laten floreren door juist meer toeristen en recreanten.
- Daarnaast is er een **stakeholdersbijeenkomst** gehouden, waar ondernemers en organisaties uit de toerisme- en recreatiesector voor zijn uitgenodigd om mee te denken. De ontvangen reacties zijn gewogen en verwerkt. Veel inbreng is meegenomen, waaronder de balans tussen natuur en toerisme en recreatie, verlenging van het seizoen. En ook themaverhalen om de verbindende identiteit van Regio Alkmaar te vertellen, zowel naar bezoekers als regiobewoners en om spreiding van toeristen en recreanten over tijd en ruimte te bevorderen.
- Ook zijn er gedurende het proces **meerdere interviews gehouden met ondernemers en organisaties**. De gesprekken zijn geanalyseerd en de input is verwerkt in de visie.
- Aan de gemeenteraden is tijdens de **gezamenlijke raadsbijeenkomst** van april een presentatie gegeven over de uitgangspunten voor de visie. De aanwezige raadsleden konden tijdens deze bijeenkomst vragen stellen en hun aandachtspunten meegeven.

De diversiteit aan perspectieven heeft waardevolle input opgeleverd. In het algemeen bestaat er een breed draagvlak voor de uitgangspunten in de nieuwe visie. In de bijlagen wordt een samenvatting gegeven van het participatietraject, zowel de resultaten van de inwonersenquête als het beeldverslag van de stakeholdersbijeenkomst.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na vaststelling visie:

- Bestuurlijke besluitvorming over het uitvoeringsprogramma 2025 – 2027 in het college. De zes colleges in Regio Alkmaar stellen het uitvoeringsprogramma vast en stuurt deze ter kennisname naar de gemeenteraden.
- De visie wordt gepubliceerd op de gebruikelijke gemeentelijke kanalen. Daarnaast wordt de visie onder de aandacht gebracht via het Toeristisch Netwerk regio Alkmaar en onze gemeentelijke nieuwsbrief. Ook de genodigden voor de participatiebijeenkomst ontvangen (een link naar) de visie.

BIJLAGEN

- Visiedocument: Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035
- Beeldverslag stakeholdersbijeenkomst 1 februari 2024
- Resultaten bewonersenquête toerisme en recreatie Regio Alkmaar

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

N.v.t

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester